

Familia Augustiniana
Mariënhage, Eindhoven
11 en 12 februari 2000

Open Vensters

Integratie van Orde, Provincie en Familia

“En nieuw moeten we zijn,
want de sleur van het oude
dient ons niet te pakken te krijgen.

Ja, we dienen te groeien en voortgang te maken.

Juist over deze voortgang

zegt de Apostel dan ook:

“al gaan we ook ten onder naar de uitwendige mens ,
ons innerlijk leven vernieuwt zich van dag tot dag.”

En dat voortgang maken moet niet zó geschieden,

dat wij van het nieuw weer oud worden,

maar het nieuwe zelf moet uitgroeien”

Augustinus En. Ps.131,1 (Bijbelcitaat: 2 Kor.4,16)

Programma

vrijdag 11 februari

N.B.: alle bijeenkomsten vinden plaats in de Groene Zaal van de zuidvleugel tenzij een andere ruimte vermeld is

- 17.00 uur   ontvangst in de kapittelzaal
                 slaapkamerindeling, persoonlijke zaken
- 18.00 uur   gebedsdienst in de huiskapel
- 18.30 uur   broodmaaltijd in de refter
- 19.30 uur   lezing door Martijn Schrama
                 "De aantrekkingskracht van Augustinus door de eeuwen
                 heen"
- 19.50 uur   uitleg over de organisatie van de gespreks-
                 ronden
- 20.00 uur   bespreking van de thema's in groepen
                 20.00 - 20.15 ronde 1 kantoor bibliotheek 20.20 -
                 20.35 ronde 2 leeszaal bibliotheek 20.40 - 20.55
                 ronde 3 transitorium
- 21.00 uur   informeel samenzijn
- 22.00 uur   afsluiting
                 leden Familia Eindhoven gaan huiswaarts

zaterdag 12 februari

- 08.00 uur   tot 9.00 uur ontbijt in de refter
- 09.00 uur   tijd voor persoonlijke zaken
- 09.15 uur   leden Familia Eindhoven weer aanwezig
                 zangrepetitie in de kapittelzaal
- 09.30 uur   gebedsdienst in de huiskapel
- 10.00 uur   presentatie van de resultaten van de gespreks-
                 ronden
- 10.30 uur   koffie en theepauze
- 10.45 uur   globale uitwerking van de resultaten

	10.45 - 11.00	thema integratie
	11.00 - 11.15	thema uitdaging
	11.15 - 11.30	thema inzet
11.30 uur		evaluatie
12.00 uur		aperitief met de leden van het convent in de kapittelzaal
12.30 uur		warme maaltijd in de refter
13.15 uur		persoonlijke zaken
13.30 uur		Augustinus inspireert - meditatie moment
14.30 uur		gebedsdienst in de kerk
15.00 uur		afsluiting met thee en koffie

Inleiding

In 1995 vierde de Nederlandse Provincie van de Orde der Augustijnen haar honderdjarig bestaan. In dit jubileumjaar werd er hardop nagedacht over de toekomst van de Provincie: hoe kan de Augustijnse spiritualiteit voortleven en verspreid worden buiten de kloosterorde? Vanuit de Provincie werd toen een begin gemaakt met verbreding in de vorm van een "Familia Augustiniana"

De Provincie verwacht veel van deze Familiagroepen en stuurt aan op integratie. Dat dwingt de Familialeiden tot zelfonderzoek. Wat zijn ónze verwachtingen van de Familia? Wat willen we? Wat kunnen we? Hoe kunnen we de gewenste ontwikkelingen stimuleren? Deze twee dagen filosoferen we in een drietal gespreksrondes over de toekomst. We spreken over de Familia als een organisatie die de beleving van de Augustijnse spiritualiteit als doel heeft. Hiervoor is wederzijds contact tussen de Provincie en de Familia van essentieel belang.

Hierna volgen drie thema's. Bij elk thema staat een toelichting. Centraal staan telkens een à twee vragen die in de gespreksrondes beantwoord moeten worden.

Thema's

• Onder elkaar: integratie

Het gaat mij om mensen die een meer dan gewone belangstelling tonen voor de spiritualiteit van Augustinus en die ons [Augustijnen] vragen om hen op gang te helpen. ... Zo goed als wij kunnen zullen wij hun antwoord moeten geven. Daarom zijn er bescheiden initiatieven. (NA 1996/1 Wim Sleddens)

De spiritualiteit van Augustinus is niemands eigendom. Daarom heeft onze Provincie de opdracht ervan uit de delen aan wie erom vraagt. (NA 1997/2 Martijn Schrama)

Zo bezien is de kwestie van de verbreding niet op de eerste plaats een organisatorische kwestie, maar een zaak van gemeenschappelijke bezinning en viering. Het is daarom goed dat er bijeenkomsten gehouden worden waarin men van gedachten wisselt en waarin de waarden waar wij als Augustijnse Provincie voor staan kunnen worden uitgesproken en overgedragen.

De indruk wordt gewekt dat dat begrip [Augustijnse spiritualiteit] helder is. Het is een open begrip dat in een gemeenschappelijk gesprek ingevuld kan worden, maar waarvan de invulling nooit volledig is. ijk wil hier echter drie elementen noemen die bij de kwestie van verbreding een rol spelen.

i. De geestelijke uitstraling die uitgaat van de geschriften van Augustinus. Vanwege de uitstraling kunnen mensen bij elkaar komen, gespreksgroepen vormen en met elkaar een band aangaan.

s. De regel van Augustinus, welke tot leidraad is voor mensen die met elkaar in gemeenschap willen leven. Omdat deze regel door openheid, wijsheid en souplesse gekenmerkt wordt, ... [kan deze regel] in een veranderende situatie "meegenomen" worden.

Die moeilijk nader te omschrijven sfeer die er heerst in de Nederlandse Augustijnse Provincie. Die sfeer wordt o.a. bepaald door de manier waarop wij [Augustijnen] elkaar ontmoeten, gastvrijheid verlenen, belangrijke gebeurtenissen vieren, apostolaat beoefenen, de studie waarderen en tegelijk relativeren.

Mensen ... kunnen door die sfeer getroffen worden en willen hierom een nauwere band met de Augustijnen. (NA 1996/3 Martien van den Nieuwenhuizen)

Een authentieke poging om Augustijns leven te behouden heeft te maken met de waarden die wij over willen dragen, niet met de vormen waarin dit in een recent of verfliggend verleden is geschied. Traditie moet levend zijn: wat wij in onze overwegingen als waarden hebben ervaren moeten we uitstralen in onze levenswijze. Degene die ons ziet mag daaruit kiezen wat voor hem /haar een waarde is, niet naar willekeur of vanuit een vanzelfsprekendheid, maar in ernst en met een kritische instelling. Echt levensverstaan wordt niet overgedragen in begrippen, maar in het doorgeven van de ervaring van een authentieke manier van bestaan. Deze levert geen duplicaat op van het overgeleverde, maar incarneert een beleefde waarde. Ieder is daarom ook op zijn eigen wijze Augustijn. ... Juist deze eigen manier van beleven bevat een uitnodiging ze met anderen te delen, ze onder kritiek van anderen te stellen. Samen bouwen we een gemeenschap. ... Een gemeenschap die van bovenaf benoemd wordt, is niet echt. (NA 1997/1 Piet Giesen)

Op wat langere termijn zou ook van de geïnteresseerde wat meer dienen te worden verlangd dan alleen maar vrijblijvende belangstelling. Een redelijke mate van beschikbaarheid, een zekere binding, en een inzet op afspraak, iets waardoor je te kennen geeft wie je bent. (NA1996/3 Cees Mertens)

Geen geloften. ... Echter, het lid zijn van de Familia Augustiniana mag geen vrijblijvende zaak zijn, wil deze uitgroeien tot een zinvolle gemeenschap van mensen die, in de bedding van de Augustijnerorde en aan de hand van Augustinus op zoek zijn naar verdieping voor geloof en leven. Door toe te treden tot de Familia scheidt men verwachtingen, over en weer. (FAU)

De gedachte van de Familia Augustiniana kan onmogelijk bedoeld zijn om groepen niet-Augustijnen te gaan beschouwen als Augustijnen: wel om groepen door Augustinus geïnspireerd, in enig verband op te nemen en te stimuleren. Het lijkt me verstandig een onderscheid te blijven zien tussen de ordesgroep en de familiagroep. (NA 1997/2 Martijn Schrama)

Bovenstaande citaten maken duidelijk dat de Provincie een grote rol weggelegd ziet voor de Familia. Verbreding als een nieuwe, andere vorm van Augustijns leven door de participatie van leken. De deelname aan de Familia is een zeer serieuze

zaak, niet vergelijkbaar met bijvoorbeeld lid zijn van een sportclub. De Provincie heeft een "Commissie Vorming en Begeleiding" benoemd om zowel *kandidaten voor Augustijns (klooster)leven, als individuen en groepen binnen het kader van de Familia Augustiniana te begeleiden en de ontwikkelingen op dit vlak te ordenen en te structureren.* (FAU). De richting die de Provincie zelf voor ogen staat kan globaal worden aangegeven de precieze invulling is nog onduidelijk.

Kan de Familia (als groep/persoonlijk) in het kader van de verbreding integreren in de Provincie ?

JA > waarom ? in welke mate ? op welke manier ? op welke termijn ?

NEE > waarom niet ? wat / hoe eventueel wel ?

Voor elkaar: uitdaging

De Provinciaal van zijn kant zei het jammer te vinden wanneer de Familiagroepen niet verder zouden komen dan bezinning en gesprek. Het is nodig dat er nog verdere stappen worden ondernomen. ... het ondernemen van activiteiten die voor de groepen en individuen duidelijk en herkenbaar zijn en die een concreet doel dienen: een doel dat wijst in de richting van het in stand houden, continueren en ontwikkelen van vormen van augustijnse spiritualiteit. (FAE)

Een programma dat voorziet in een gezamenlijke maaltijd, gesprek en gebed is wel een opstap, maar als zodanig te mager om de werkelijke religieuze inspiratie uit te dragen. Of beter gezegd: men wordt in zo'n geval vooral uitgedaagd in de trouw om aanwezig te zijn (Martijn Schrama)

Wat zoeken of vinden we [Leden van een Familia] in de Augustijnse verbondenheid ? Wat kunnen we doen om wat ons aanspreekt, één te zijn van hart en ziel, gemeenschappelijk te laten doorgaan ? Wat is daarvoor nodig ? (FAN)

Om de verbreding van de Augustijnse spiritualiteit te concretiseren denkt de Provincie o.a. aan het stimuleren van de Augustijnse gastvrijheid. Bijvoorbeeld door deelname aan gebed en maaltijden in conventen / kloosters; het "meebeleven" van het leven binnen de kloostermuren. Andere mogelijkheid: verdieping en verbreding door het organiseren van lezingen, studiedagen. Hebben we zelf ook goede ideeën?

**Welke specifieke bijdrage kan de Famila leveren aan (een andere beleving van) de Augustijnse spiritualiteit ?
Hoe kunnen de drie familiagroepen elkaar ondersteunen / versterken ?**

• **Met elkaar : inzet**

Voor sommige leden ontwikkelt de Familia zich anders dan ze zich hadden voorgesteld: zij wonen de bijeenkomsten graag bij omdat ze zeer geïnteresseerd zijn in Augustinus' visie op het christelijk geloof, maar ze kunnen / willen zich niet tot iets meer verplichten. Of ze willen zich wel binden, maar op andere wijze.

Het meer of minder betrokken zijn is ook afhankelijk van externe factoren als werk, gezinssituatie, reisafstand etc. Anders dan de Augustijnen, die op dit moment meestal de spil van een Familiagroep zijn en hun inzet voor de Familia makkelijker integreren in hun eigen werkzaamheden, moeten de Familialeden hun tijd over meer zaken verdelen. Hoe belangrijk is de Familia voor ieder van ons ? Mag er binnen een Familia ook groot verschil in inzet zijn ? De situatie wordt nijpender als wij in de toekomst niet op de actieve inzet van de Augustijnen kunnen terugvallen. Is de Familia dan sterk genoeg om verder te gaan ?

Waarin uit zich uw betrokkenheid? (Wat is uw persoonlijke inzet ?)

"Omdat we minder waarde hechten aan het verleden en onzeker zijn over de toekomst, lopen we veel risico. 'We moeten beslissingen nemen, of we willen of niet. Dit betekent risico lopen, want een beslissing kan verkeerd uitpakken. Je kunt nooit alle consequenties van jouw beslissing overzien.... Als ik iets naar het nieuwe millennium wil meenemen, dan is het de durf een belofte te doen. Een belofte is een beslissing voor een ander op te komen. ... Dankzij beloften, gegeven door ons aan anderen en door anderen aan ons gedaan, kunnen we onszelf zijn. Een belofte ontvangen, geneest ons van de angst geen weg te weten in het leven. Een belofte maken geeft je verantwoordelijkheid. Je krijgt een belang in het leven. Je moet opkomen voor je partner, je kind, je vriend, broeder of zuster. Door een belofte te maken word je eraan herinnerd dat je niet alleen op de wereld bent. Een belofte veronderstelt de aanwezigheid van anderen. Want niemand kan verplicht worden zich te houden aan een belofte die hij of zij slechts aan zichzelf gedaan heeft. Wat is echter meer heilzaam dan leven in een verband met anderen?"

(André Lascaris o.p. in : Tijdschrift voor geloof onderweg jrg. 118 (2000), p. 22)

Gebruikte literatuur:

- Nederlandse Analecta OSA jrg. 1996 en 1997 (NA)
- Verslag van de ontmoetingsdag van de Familia Augustiniana op zaterdag 8 mei 1999 in Lindenholt, Nijmegen / M. Schrama (FAN)
- Familia Augustiniana : Ter overweging en ter uitwerking / J. Bodaar. - Utrecht, 15 juli 1999 (FAU)
- Brief aan de Familia Augustiniana Eindhoven 9 januari 2000 / M. Schrama (FAE)

Leden "Commissie Vorming en Begeleiding"

- Gerard van Hoof (OSA Nijmegen)
- Dolf van der Linden (OSA Eindhoven)
- Pieter Renkens
- Martijn Schrama (OSA Eindhoven)
- Wim Sleddens (OSA Nijmegen)

Leden "Oriëntatiegroep"

- Henk Boogers (Fam. Aug. Eindhoven)
- Karel Peijnenborg (Fam. Aug. Boskapel)
- Jan van Swam (Fam. Aug. Lindenholt)